

Ettevõtlusmuinasjutt

Lumeeide õppetund

Kaugel põhjalas, kus talved olid pikad ja härmatis kattis metsa, elas Lumeeit – võimas talvehaldjas, kelle hoole all olid lumi, jää ja külm tuul. Inimesed teadsid, et kui Lumeeit oli lahke, tõi ta maale pehme lumevaiba ja kristallselged jääpurikad, aga kui vihastas, võis saata rahet, pakast, lumetorme või jätta inimesed üldse ilma lumeta.

Ühes külakeses, mis ei asu väga kaugel meist, olid Lumeeide talved alati kaunid ja lumerohked olnud. Viimastel aastatel aga käredate külmakraadidega, kuid maa oli kahjuks lumeta. Miski oli Lumeeide välja vihastanud. Selles külas elasid kaks noort ettevõtjat: Mart ja Leena. Mõlemad teenisid elatist jää ja lume müümisega, sest külaelanikud ihkasid endiselt valget lumevaipa, suusa- ja kelguradu, lumememmede, -kindluste ehitamist ja muid vahvaid lumiseid talverõõme. Nende kahe noore inimese ärid olid aga väga erinevad.

Mart oli kiire ja kaval poiss. Ta tegi kõik selleks, et äri kiiresti käima läheks ja inimesed palju lund ostaksid. Lumi läks ilmtingimata inimestele peale, sest aastatega oli külas lumi nii haruldaseks muutunud, et igaüks oli nõus selle eest hingehinda maksma. Mart palkas enda ettevõttesse tööle inimesed, kes kogusid suurte masinatega järvedelt jääd. Peagi lasi Mart ehitada endale suured tehased, kus kogutud jää lumeks jahvatati. Ta nõudis oma teenuse eest ebaõiglaselt suurt tasu. Peale selle ei maksnud ta oma töölistele piisavalt ja jättis suurema osa rahast endale. Mart ei hoolinud loodusest ega külarahvast. Ta võttis alati rohkem kui vaja, langetas metsa, et täita oma suuri ladusid, lasi oma tehastest välja mürke, mis mõjusid inimestele ja loodusele halvasti. Marti see aga ei huvitanud, kuna suurte ladude, mürkide ja raha abil toodetud lumi nägi imeline välja.

Peagi hakkas külarahvas märkama, et järved kuivavad kiiremini, inimesed ja loomad tehase piirkonnas millegipärast haigestuvad. Metsloomad ja kalad kadusid küla ümbrusest, sest nende elupaik oli muutunud elamiskõlbmatuks.

„See pole minu mure!” ütles Mart suure suuga. „Kui inimesed tahavad ilusat lund, peavad nad sellise olukorraga arvestama.”

Leena seevastu tegutses teisiti. Ta mõistis, et loodus peab tasakaalu jääma ja vastutustundlik ettevõtlus on ainuke viis, kuidas äri saab pikaajaliselt edendada. Leena kasutas lume tootmiseks ainult looduslikke külmakaevusid, mis kogusid vett ja külmutasid selle ilma loodust kahjustamata. Algul jahvatas Leena oma jää ise, kuid siis leiutas masina, mis valmistab lund tuule- ja päikeseenergia abil. Peale selle töötas Leena välja ka lumetaastamise meetodi, millega aitas järvedel jääkihi alles jätta, kasutades lumetootmiseks puhastatud heitvett.

Leena müüs oma lund õiglase hinnaga - tema hinnad olid mõistlikud. Ta hoolitses sellegi eest, et kõik tema alluvad saaksid sissetulekust teenitud osa. Leena kasum ei kasvanud küll nii kiiresti kui Mardil, ent tema äri kasvas kindlalt. Külarahvas hindas Leenat.

Ühel rahulikul ööl ilmus Lumeeit külasse. Kord maa peale kiigates oli ta avastanud, et temast hoolimata oli küla lumevaibaga kaetud. Lisaks olid haldjani jõudnud jutud, kuidas Mart ja Leena tegutsevad, ning ta otsustas noored proovile panna. Kõigepealt külastas Lumeeit Marti, et noormehe tegutsemisele pilk peale visata. Ta ilmus poisi ette ja küsis: „Mart, kas sa tead, kuidas sinu tegevus loodust mõjutab?” Mart naeris ja ütles selle peale: „Mis siis? Mida rohkem ma lund müün, seda rohkem ma raha saan. Inimesed tahavad lund ja kui mina seda neile ei müü, teeb seda keegi teine.” Lumeeit raputas pead: „Mart, kui sa võtad looduselt rohkem, kui ta anda suudab, karistab loodus sind peagi ise.”

Järgmisel päeval muutus ilm äkki. Ootamatult tuli suur sula, jää kadus järvedelt ja lumi õuest, kõikjal voolasid veed. Sellise soojaga keset suurt talve ei jäänud alles ühtegi lumevalli ega jääpurikat. Mart kaotas kõik - tema töömehed jäid tööta ja tema lumevarud sulasid kiiremini, kui ta suutis neid maha müüa.

Seejärel läks Lumeeit Leena juurde ja ütles: „Sa oled hoidnud loodust ja mõelnud inimeste ja loomade peale, tänutäheks tahaksin sulle kingituse anda.” Ta ulatas Leenale maagilise lumehelbe, mis hoidis lund alati valge, koheva ja ilusana. See tähendas, et Leena sai oma ettevõtet arendada ilma loodust kahjustamata. Tema lumi püsis kerge ja valge terve pika talveaja.

Leena kasutas seda kingitust targalt: ta aitas külaelanikke, kes olid Mardi tõttu hätta jäänud.

Mart pidi lõpuks tunnistama oma vigu. Ta palus neiuult oma ahnuse pärast vabandust ning oli valmis õppima Leenalt, kuidas äri saab edukas olla ka loodust hävitamata. Mart sai aru, et igal teol on tagajärg: mida rohkem head teed, seda suurem rõõm on tehtud tööst ja saadud tulemustest. Leena hakkas Mardile meeldima ning kui noormees ükskord julgust kogub, kosib ta neiu enesele naiseks. Elu külas aga hakkas taas õitsema ja inimesed rääkisid veel aastaid Lumeeide tarkusest.

Sellest loost võib võtta kaasa õpetussõnad: kes hoolib loodusest ja kaasinimestest, see saab tõeliselt rikkaks, aga kes mõtleb ainult omakasule, kaotab lõpuks kõik.

Are Kool

Võistkond Arekad: Kerlin Hütt ja Lili-Marleen Ojamets (7.kl), Deivid Saal (8.kl)

Juhendaja Marju Sepp